

Lumina Săului

On. Red. «Asociațiunea»

Loco (str. Șaguna 6)

Foaie săptămânală pentru popor

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an Lei 40—
 Pe o jumătate de an 20—
 Pentru străinătate 100—
 Pentru America pe un an dolari 2—

— Un număr 1 Leu. —

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Preotul Iosif Trifa.

ANUNȚURI

se primesc la administrația din strada Mitropoliei 45

PREȚUL ANUNȚELOR:

Un șir petii 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

10 milioane.

Nu cumva să credeți că e vorba de 10 milioane de bani, ci acum vreau să vă spun ceva despre 10 milioane de oameni și o pățanie de a lor din zilele noastre. Și anume s'a întâmplat așa că mai în vară Mărcile, adică banii Nemților, au început să scadă în preț. Ajunsesse Marca la 50 Bani și atunci lumea speculanților și a zis așa: haidați să cumpărăm Mărci și să ne băgăm banii în Mărci pentru că Neamțul îi un popor harnic și Marca lui de bună seamă iar se va ridica și atunci noi ne-am îndoit și înzecit milioanele noastre. Așa judecând, speculanții din toată lumea au sărit să bage milioane și milioane în Mărci. Dar Dumnezeu (și Neamțul) a voit ca Marca să nu se ridice, ci să plece cu grabă mare pe povârnișul coroanelor austriace. Astăzi o Marcă abia mai face 2 Bani de ai noștri. Din treaba asta a ieșit apoi cea mai proastă socoată pentru speculanți. Odată cu scăderea Mărcii li s'au topit și banii lor ca și când i-ar fi zvârlit în foc să ardă. Și sunt mulți cari au pățit așa. În Europa și America s'a făcut socoată că sunt peste 10 milioane de oameni cari au pierdut peste 100 de miliarde în această afacere de speculă.

Asta e pățania celor 10 milioane de oameni și acum vreau să vă spun o învățatură pentru această pățanie. Cele 100 miliarde de bani cari s'au topit în specula Mărcilor au fost aproape toate strânse de speculanți cu fel de fel de câștiguri și dobânzi cari au tras cămașa din spatele săracilor și le-a scumpit pâinea, haina și traiul și de aceea bani cum și-au strâns așa s'au dus. Prin orașele din Europa și America, licitația vinde acum palate și lasă săraci pe mulți milionari în semnul că numai banul muncit și câștigul curat face așezământ statornic. «Ce capeți la punte, dai la pod» zice o vorbă românească și în calea celor 10 milioane de speculanți, Dumnezeu a scos podul cu Mărcile care a topit câștigurile cele necurate

Cetitorule! «Nu râvni celui ce viclenește» (psalm 36), ci «rămâi întru osteneala mânilor tale, căci în mâinile Domnului — și a muncii — este sprinjinul și sporul omului» (Înțeleptul Sirah 8). Numai peste munca ta cinstită se poartă spor și binecăvântare dela Dumnezeu.

P. Trifa.

„ASTA-I PÂNEA MEA“.

În săptămâna trecută s'au ținut aici la Sibiu pertractările referitoare la împărțirea moșiilor mari din Sibiu și jur. M'am dus și eu la aceste pertractări, nu că doară aș avea moșie mare să mi-o apăr de împărțeală sau că mi-ar trebui și mie pământ, ci am fost să văd cam cum merg astfel de pertractări. Acum îmi pare rău că m'am dus pentru că am văzut și auzit acolo un lucru atât de dureros încât nu-l voi putea uita niciodată, ci deapuri mă va dura în sufletul meu de român. Veniseră la aceste pertractări trimișii satelor și așteptau Românii să li se spună vestea cea bună despre împărțirea moșiilor. Dar în decursul ședinței un domn s'a ridicat să vorbiască împotriva Reformei Agrare. Un avocat de al nostru, de aici din Sibiu a început să apere drepturile unor sași. Parcă și acum îl văd pe domnul avocat — și îl voi vedea până voi trăi — cum își ascutea graiul și dădea din mâni să dovedească și să arete că Sasul are drept.. (să-l țină pe Român și pe mai departe slugă în moșiile lui). Dintre «dovezile» domnului avocat nu lipsea nici hula că Românii așa și așa, adică vezi Doamne, Românul n'ar fi harnic și vrednic să fie stăpân al pământului pe care-l stropește cu sudorile muncii sale. Apărarea avocatului nostru a mers așa departe că i-a scos din țâțanile

răbdării pe Românii din sala ședinței și i-a ridicat împotriva avocatului. Știți cu ce s'a apărât avocatul? Cu vorbele: «asta-i pânea mea» ca să apăr pe ori cine în orice afacere. Dar la asta oamenii au răspuns foarte cuminte așa: «să vorbești la dreptate Domnule și să aperi dreptatea, nu strâmbătatea!» Și Românii aveau dreptate pentru că împărțirea moșiilor mari e cerința dreptății care dă pământul în mâinile celor cari îl stropesc cu sudorile muncii și cu sângele războaielor.

Noi socotim că oricât de mare ar fi dreptul de apărare pe care-l dă legea avocaților, avocatul român n'ar trebui să se pună în o slujă de atâ de urgentă de apărător al moșiștilor împotriva poporului lipsit de pământ. Și e dureros că din foarte multe părți vin știri și plângeri, că avocații noștri fac pe apărătorii boierilor. Aceasta nu e bine nici pentru popor care și pierde încrederea și dragostea în conducătorii lui, și nici pentru avocații «apărători» pe cari poporul îi va «ține minte». Mulți, cei mai mulți dintre astfel de avocați fac și politică de partid și oftează pe la adunări după «binele» poporului sau tună și fulgeră împotriva celor cari îi fac «nedreptăți». Oare îi va mai crede cineva? Cei cari i-au auzit apărând pe Sași și pe grofi și baroni, de bună seamă că nu!

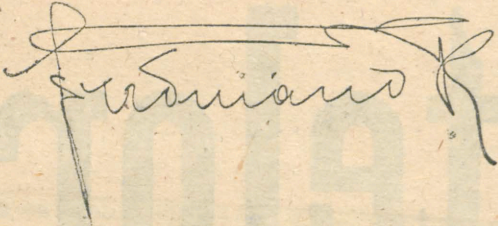
I. T.

Se strecură paiul și trece cămila.

Toți câți îl cunosc pe ministrul afacerilor bănești (Vintilă Brătianu) spun că e un om foarte priceput în afacerile bănești și foarte cruțător cu banii țării. Ține înodați cu 10 noduri banii țării și să n'ai ceva cerere de bani că te sature până desnoadă punga să-ți plătească. Cer spitalele bani, cer școlile, cer slujbașii și ministrul abia și abia țărăie câte ceva. Avem un ministru cruțător și e bine că-i așa pentru că nici odată n'a avut țara mai mare lipsă de cruțare ca acum. Dar alături cu această cruțare, o sminteală rămâne și sminteala-i aceea că în vreme ce ministrul de bani strecură paiul cruțărilor, pela vămile țării trece cămila «afacerilor» și milioanele. Nici odată n'au fost atâtea potlogării și «afaceri» pela vămile țării ca în vremurile noastre. În sute de feluri ji-

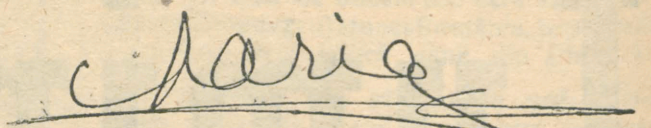
danii și speculanții ne duc pe furis peste hotară aurul, argintul, pânea și hrana țării noastre. Nu într'un loc s'au aflat și unii vameși cari deschideau speculanților pe furis ușile vămilor. (La vama Curtici și Oradea-mare). Celor mai mulți milionari și îmbogățiți de azi, vămile le-au dat naștere.

În fața acestor stări noi zicem că ministrul de bani atunci ar face ispravă deplină când ar putea strecura în punga țării și «afacerile» milioanele de prin țară și de pe la vâmi pentru că toate lipsurile spitalelor, școlilor, slujbașilor sunt paie și păiușe pe lângă cămilele afacerilor și câștigurilor ce se fac prin țară și trec prin vămile țării. Pe cel mai cinstit și mai energic om ce-l are guvernul ar trebui să-l așeze ca strajă cu sabie de foc în mână la vămile țării.

Iscălitura Regelui.

După săvârșirea încoronării s'a făcut la Alba-Iulia un act (protocol, hrisov) prin care Regele și Regina fac de cunoscut tuturor Românilor vestea cea bună că s'a împlinit visul lor de veacuri de a-și avea o singură țară și un singur Domnitor. Acest hrisov a fost scris pe piele fină și Regele și Regina l-au scris cu o penă de aur. Aceste iscălituri le arată chipul de mai sus.

Iscălitura Reginei.

Știri din țară.

Sfatul țării dela București își ține înaintea ședințele deschise la 27 Noembrie. Și rândul acesta de ședințe (sesiunea) au fost deschise prin Mesaj regal (cuvântul Regelui). În acest Mesaj, Regele a spus că după marele praznic al încoronării, Țara așteaptă munca și bunăînțelegerea tuturor fiilor ei. Despre politica din afară a Țării, Regele a spus că România va căuta să stea în slujba păcii, alături de Aliații ei de ieri. Despre Reforma Agrară Regele a spus următoarele: «Sunt fericit să constat că prin împroprietăririle făcute în vara aceasta, țărănimia intră în stăpânirea pământului asupra căruia legea le dă un drept pe cari nime nu l va mai putea lua. Stăpâna de acum pe pământ și netulburată de nime, țărănimia va putea să-și desvolte în liniște minunatele-i însușiri de muncă și de bună rânduială care ne-au păstrat țara până acum, care ne-au dat puțința să o întregim și care sunt hotărâtoare chezașie a viitorului nostru».

Țărăniștii au intrat în parlament amăsurat hotărârii congresului lor ținut la Iași. Treaba asta a slăbit rândurile partidelor din împotrivire pentru că ele eșiseră din casa țării cu declarația că nu vor mai intra până ce nu se vor face alegeri nouă. Dar acum țărăniștii și-au dat seama că nu e bună socoata făcută și e mai bine să intre în parlament să lupte acolo pentru drepturile celor cari i-au ales și i-au trimis la București. După țărăniști vor intra și averscanii în sfatul țării.

Ce face partidul național? Conducerea partidului național a chemat la sfat în Cluj comitetul celor o sută de membrii și acest sfat a aprobat alianța, făcută cu partidul democrat din Vechiul Regat. Dar pe semne au fost câțiva și cam nemulțumiți, că partidul s'a apropiat tocmai de partidul cel mai boieresc din țară (care și acum e împotriva Reformei Agrare) și de aceea s'a luat și hotărârea ca partidul să cerce a se apropia și de celelalte partide de opoziție și mai ales de cel țărănesc, care e mai aproape de partidul național — altcum s'ar putea întâmpla ca cei din tabăra partidului național să se ridice cu cârtirea că conducerea lor a strigat mereu după «ciocoi» și acum face alianță cu ei. Conducerea partidului național încă nu a luat hotărâre să intre ori ba în parlament, dar se crede că va intra și partidul național.

Ce legi se vor aduce în sfatul țării de acum? Până acum au trecut numai afaceri mai mărunte, dar vor veni la rând legile cele nouă de dări și altele. Se va pune la dezbateră poate și Reforma Constituției cu toate că țărăniștii au declarat că părăsesc iar casa țării dacă se va lua în dezbateră această lege. Liberalii au înă nădejde ca să o poată trece. Vom vedea!

Ce se întâmplă în lumea mare?

Stările din Răsărit iarăși se tulbură.

Poporul nostru are o vorbă de glumă cu mult adevăr în ea, când zice că numai un pic nu-i bine și iară-i rău. Așa parcă stăm acum și cu stările din lumea mare și mai ales cu cele din Răsărit. Se părea că războiul greco-turc va pune capăt odată tulburărilor și războaielor, dar acum se adevărește că sub cenușa păcii de azi este încă jar destul care sloboade scântei și flacără când ici când colo.

În săptămâna trecută s'au întâmplat mari lucruri în Grecia unde stăpânește revoluția care a împușcat 5 miniștri (despre care scriem mai pe larg în altă parte). De

altă parte vin știri de răscoală în Tracia care le-a rămas Grecilor. Răscoala o fac Turcii cari cheamă pe Kemal pașa să-i elibereze de sub Greci și Kemal strânge armată la Constantinopol, iar cătanele Grecilor fug de războiu pentru că nu mai ascultă de nime.

Sfatul de pace dela Lozana se încurcă?

Așa arată semnele că nici acest sfat nu va face mare ispravă pentru că nu-i înțelegere deplină între cei mari. Trimisul Cehoslovaciei, Benes, i a dăscălit pe față pe cei mari dela sfat zicându-le: ce tot trăgănați afacerile și mutați șatra sfatului de pace dintr'un oraș în altul? Nu vedeți că arde Răsăritul și voi vă pieptănați aici neînțelegerile? O greutate pentru reușita sfatului e și aceea că Rușii și Turcii nu îngăduie în afacerea strămtorilor (Dardanelelor) și amenință că vor părăsi sfatul dacă nu vor fi ascultați.

Așa cum merg acum stările din lume, apoi sunt semne de o apropiere între Ruși, Nemți și Turci. Dacă învingătorii de ieri nu se vor putea înțelege, această apropiere poate fi de mare primejdie pentru pacea lumii.

Un popor care și-a perdut cumpătul.

— Grecii. —

Într'o vreme norocul s'așezase în țara Grecilor. Fără nici o jertfă de sânge, Grecii ajunseră să-și mărească țara așa cum nici nu visaseră ei. Dar greșala tocmai din asta a venit că bucuria i-a îmbătat și le-a perdut cumpătul de n'au știut unde și când să se oprească și să dea mulțumită lui Dumnezeu pentru ce le-a dat.

Mânași de gânduri nebune de mărire și uitând adevărul că atunci când norocul își schimbă pasul, nu aduc anii, ce aduce ceasul, voiau să-și întindă hotarele tot mai mult pe pământul turcului. Și ce pătiră bieții Grecii? Ca broasca care crepă dorind să înghită boul, așa se prăbușiseră și ei în urma prostii lor, mâncând mai în luna trecută o bătaie strașnică dela Turci.

După bătaia primită credea lumea că Grecii doar se vor cuminții, când colo ce să vezi? Ajunși în rușinea și nenorocirea în care i-a aruncat lipsa de cumpăt din zilele bune, astăzi ei dau dovadă, că nici în zilele grăle n'au scaun la cap nici cumpăt la fapte.

În săptămâna trecută s'a întâmplat că conducătorii pe cari revoluția i-a pus la cârma țării, au judecat la moarte și au împușcat numai decât pe 5 foști miniștri, despre cari zic ei că ar fi fost vinovați pentru înfrângerea armatelor grecești. Asta a fost o mare greșală pentru că tocmai țara îi ridicase la cârmă pe miniștrii omorâți și îi alungase pe Venizelos. Țara a dorit și războiul și l-a chemat la tron și pe Constantin.

Astăzi în urma acestui fapt păgănesc toată lumea le întoarce spatele grecilor — chiar și protectorii lor de eri Englezii au rupt preținția cu ei, spunând că nu mai pot sta de vorbă cu un popor fără scaun la judecată fără cumpăt și frică de Dumnezeu.

Fericit este acel popor, care nu-și perde cumpătul nici în bucurii și nici în vreme de năcaz, ci urmează totdeauna calea dreptății și a cinstii.

Din pățania Grecilor să învețe toată lumea că atunci, când nu mulțamești lui Dumnezeu pentru puțin și nu Te areți vrednic de ce Ți-a dat El, Dumnezeu îți ia într'un minut ce Ți-a dat în ani de-a rândul!

Preot I. Dăncilă.

Omul care face fapte bune.

Acest om merge totdeauna cu fruntea ridicată sus, cu ochii mari, luminoși, cu zâmbetul împăcării pe buze.

În mers niciodată nu încunjură ulițele largi ca să meargă pe cele dosnice, ci totdeauna merge măreț în fața lumii. Nu se rușinează de nimeni.

Sufletul îi râde și inima îi râde. Se simte mulțumit cu sine și împăcat cu toată lumea.

El face fapte bune nu pentru ochii lumii; nu ca să-l arate lumea cu degetul și să-i zică: «iată un om bun»; ci el săvârșește binele pentru bine, pentru aproapele, după învățătura Domnului nostru Isus Hristos.

Omul care urmează cărările binelui are inima bună ca pâinea caldă.

De unde învață omul să facă fapte bune?

În întâiul rând de-acasă dela părinți. Părinții cei buni și drepecți, au marea datorie și greaua sarcină, de a învăța copiii să săvârșească fapte bune, oriunde s'ar găsi ei.

În al doilea rând dela școală. Învățătorii, marii apostoli ai neamului, îndeamnă copiii să facă bine, lămurindu-i ce înseamnă o faptă bună și cât preț are ea în fața oamenilor și a lui Dumnezeu.

În al treilea rând dela oameni. Tot omul, fie mic, tânăr sau bătrân, are datoria să învețe pe aproapele, să-l îndrepte la săpârșirea faptelor bune.

Dar pe părinți, pe învățători, pe oameni, cine-i învață ce este binele și cine-i povățuește să facă fapte bune?

Preoții. Da, preoții, ei sunt slujitorii la altarul lui Dumnezeu.

Dar pe preoți cine i învață?

Pe preoți îi învață sfânta Evanghelie a lui Hristos, singura fără schimbare și fără pierzare. Ea cuprinde întrânsa tot îndemnul dumnezeesc la fapte bune.

Dacă tu, muritorule de rând, n'ai părinți, n'ai învățători, n'ai oameni cari să te învețe binele, dacă n'ai preoți, atunci urcă liniștit scările biserice și acolo găsești ori când pe cineva care să te învețe.

Ascultă cu luare aminte toate rugăciunile ce se spun, ia aminte la cântările ce se cântă, deschide-ți urechile amândouă în ceasul când preotul citește din sfânta Evanghelie sau când ține cuvântare creștinească, și sufletul tău însetat după bine, adevăr și frumos, în mijlocul casei Domnului, se va mulțami și sătura.

Așa împlinind, vei face parte din ceata oamenilor cari făptuiesc fapte bune. Așa împlinind, în fiecare seară te vei culca cu mulțumirea în suflet.

Iar când vei fi bătrân, când Dumnezeu Atotputernicul te va chema la dansul, ai să te poți duce în cer cu fruntea sus, cu inima curată, cu candela faptelor bune aprinsă în mâna ta și vei sta de a dreapta Tatălui, în împărăția cea fără de sfârșit, alături de îngeri și de sfinți.

Volbură Poiană.

Cetiri și învățături din Biblie.

Cum apără Dumnezeu „banii văduvelor și săracilor“

(Cartea Macabeilor II cap 3).

Chipul de mai sus arată o întâmplare pe care o istorisește Biblia în cartea a doua a Macabeilor la cap 3. Se spune acolo că un împărat păgân al vremurilor de atunci a trimis pe dirigătorul Iliodor să ia pentru împărăție banii din lada bisericii din Ierusalim. Ajungând Iliodor la Ierusalim cu porunca împărătească, Arhiepiscopul bisericii i-a arătat că banii din biserică sunt «banii văduvelor și săracilor» (vers 10) și l-a rugat să lase acești bani și mai pe departe pentru ajutorarea săracilor. Dar Iliodor nici nu voia să auză de aceasta, ci se pregătea să intre în biserică și să ia cu puterea banii. Atunci — ne spune Biblia — «Arhiepiscopul și preoții au făcut rugăciuni înaintea altarului și îl chema din cer pe cel de sus să aperse El banii săracilor». Așisderea «și femeile toate cu mâinile ridicate spre cer se rugau». — Într-aceasta iată se ivește Iliodor încunjurat cu armată multă. Izbește în ușa bisericii și intră să ia banii. Dar când apucă în mână vasul cu banii săracilor, o minune înspăimântătoare se arată: «un cal care groaznic călăreț are pe sine cu sabie de foc în mână și calul pornindu-se înainte iute a lovit pe Iliodor cu copitele cele dinainte. Încă și alți doi tineri s'au arătat înaintea lui cari nelincetă il băteau pe el cu săbiile de foc». «Și a căzut jos Iliodor și zăcea mut, așisderea și ostașii spăimântându-se de puterea lui Dumnezeu au leșinat și s'au fricoșat»...

Fi cui sunt averile noastre?

«A nu da săracilor din avere înseamnă a o prăda. Poate că vă mirați de acest cuvânt, dar nu vă îndoiiți, căci tot ce avem noi, nu este proprietatea noastră, ci este a Domnului Dumnezeu, ori în ce chip am primit-o. Dacă noi ajutăm cu ea pe cei nevoiași, vom dobândi prin aceasta mare binecuvântare; și de aceea ți-a dat ție Dumnezeu o avere mai mare, nu ca să o cheltuești la necurăție, la beție, la îmbuibare,

Iliodor abia și-a putut scăpa viața și s'a întors la Împăratul fără bani.

Așa a apărât odinioară Dumnezeu «banii văduvelor și săracilor».

Această întâmplare din Biblie este cu învățătură și pentru vremurile noastre. Că și astăzi sunt parcă mai mulți ca oricând acei lacomi și tirani cari în chipul lui Iliodor râvnesc și răpesc banul văduvelor și săracilor. Mai ales dela războiu încoace este plină lumea de speculanți cari fac dobanzi și câștiguri din banii și lacrimile celor săraci și lipsiți. Auziți cum spune Biblia că «femeile cu mâinile ridicate spre cer se rugau și blăstămau pe cel ce se apropia să le ia cu puterea bănușul lor. Câte femei nu s'au rugat tot așa în vremea războiului când în chipuri și feliuri li se fură ajutorul și câți nu se roagă și azi zicând ca psalmistul: «scoală-te Doamne, Dumnezeu meu, înalțese mâna ta, nu uita pe săracii tăi până în sfârșit... «Ție s'a lăsat săracul, sărmanilor tu Doamne fi ajutor». «Inalță-te părintele celor săraci, judecătorul văduvelor... Și Dumnezeu ascultă și azi rugăciunea lor (cetiți cele scrise sub titlul «o zi de împărțit făină... și petri», că să vedeți acest adevăr).

Cetitorule! Nu râvni niciodată să faci câștig din banul și lipsurile văduvelor și săracilor, căci așa zice Scriptura, că «cel ce face bani și avere din lipsurile și lacrimile văduvelor și orfanilor este ca cel ce omoară pe deaproapele său». (Sirah 34).

la haine scumpe și la altă molesire, ci ca să împarți la cei lipsiți, așa și bogatul este numai un administrator al comorei cei hotărâte pentru săraci, pe carea el trebuie să o împartă soților săi celor lipsiți. Dacă tu ești avut, însă cheltuești mai mult decât este neapărat, vei da seamă despre comorile, ce ți s'au încredințat. Căci tu ai primit mai mult decât alții, nu pentru că să întrebuințezi numai pentru tine, ci pentru că să dai și pentru binele altora.» (Ioan Gură de aur).

Unde orfanii de războiu sunt „mânași să pască iarbă“.

— O plângere care cere cercetare. —

Din comuna Dud primim următoarea plângere pe care o dăm întocmai cum e scrisă:

Domnule Redactor!

Vă rugăm să publicați în foaia Dumneavoastră cuvintele de mai jos, și anume:

«Bielele văduve din satul nostru nu căpătase ajutoriu de 7 luni, și se plângeau ele una la alta, da mai departe nul. Odată auzind ele că văduvele din celelalte sate capătă la vreme ajutoriu, ziseră, haidași și noi să inergem la notarăș să-l întrebăm și să-l rugăm să ne umble și nouă în rând. Și mearsără la notarăș și întrebără, cum de nu căpătăm ajutoriu Domnule notarăș că ne este tare greu; ieacă avem 2, 3 și 4 copii ce facem noi cu iei fără ajutor? chinuesc sunt goi, flămânzi și mor de foame. «Mor de foame?» zise atunci Domnul notariu Veiber, d'apoi nu știți voi că ieste iarbă destulă, mânași să pască iarbă! Apoi traze câteva lovituri de pumn în masă și începu să le ia la bajocuri; la una-i zice avocatul cutare, la alta deputatul cutare, și le fluieră cum fluieră curcanu când li fluieri.

Multe avem de suferit și azi dela dușmanii noștri de ieri cari ca Dl notariu Veiber care să bate pe pept și ne batjocurește zicând, apoi ce și astăzi sunteți sub mâna mea. Vă joc eu pe voi. Și așa și face. Domnule Redactor! Ne rugăm cu supunere să faceți bine să ostăniți a alege cuvintele cum să fie bine și să aibă înțeles pentru că noi suntem plugari n'am învățat să scriem bine.

Avem multe plângeri, dar nu ne vine nici un domn Deputat să le asculte bag-samă sunt departe alegerile (bravo!)

Mai mulți plugari».

Publicând plângerea de mai sus ne întrebăm și întrebăm, oare s'au putut întâmpla cele scrise în ea într'un sat din România noastră? Cerem să se facă cercetare și intrucât se va adeveri plângerea văduvelor, vinovatul să-și ia pedepsa meritată. Cerem lucrul acesta cu stăruință toți pentru că orfanii de războiu sunt și trebuie să fie ai noștri ai tuturor așa precum și tații lor au murit și sau jertfit pentru noi toți și țara noastră.

Să trimită cineva pe acești orfani la «păscut de iarbă», asta înseamnă o batjocură și o durere adusă nu numai mamelor văduve din satul Dud, ci și noaui tuturor. În vremea războiului și a străinilor, au suferit destul sărmanele văduve batjocurile străinilor. Atunci n'avea cine să le asculte decât Tatăl ceresc. Astăzi, în țara noastră, văduvele de războiu trebuie să simțească că este cineva care le știe prețui și apăra jertfa lor cea mare și sfântă. Această apărare trebuie să o simțească văduvele din satul Dud.

Amintiri din vremea războiului.

O zi de împărțit făină... și petri.

Pe o zi din toamna anului 1917 se publicase și în satul nostru împărțeală de făină „la notarăș“ (care ținea magazinul cu făina, zahărul, petrolul alor 3 comune de munte) și femei sărace începură a călători cu desagii în spate din depărtări de câte 10—20 kilometri la „magazinu notarășului“ după făină.

Împărțeala începu pela orele 9, dar abia ținu un ceas și din lăuntru, din magazin, veni înștiințarea că „s'a gătat făina“ și alta nu mai este până peste o lună. Un murmur se făcu în pădurea de femei, un freamăt tot mai lămurit care începu să vorbească. Freamătul femeilor vorbea de cei 20 de porci cari făceau în cotetele notarului unsoare din bucatele săracilor, vorbea de sutele de galițe, care culegeau prin curte grăunțele lor. Vorbea de grămezile de ouă

ce strângea petrolul satelor, și de zahărul ce se topea făcându-se unt... Freamătul pornit în pădurea de femei mai striga apoi, că au mai rămas în magazin saci destui, plini cu „rezervă“, și dacă azi nu-i făină pentru pentru desagi goi, este mâne pentru cine va veni „de acasă“ cu ei plini. Și mai șoptea freamătul că sub magazin se află pivniță tăinuită, betonată, plină cu saci de făină și haine trimise pentru săraci...

Dar deodată larma încetă. Ușa magazinului se deschise și notarul ieși afară, cu protocolul și socotelile încheiate. Din oastea necăjită de femei, din liniștea clipei, se desfăcu un glas. O femeie cu ochii plânși întrebă: „N'avam acasă pâne, domnule, ce să facem cu copiii?“ — „Spânzurați-i și îi puneți în pod la fum“, răspunse răstit notarul.

Pădurea de capete începu a se clătina și freamătul porni mai respicat aruncând vorbe și întrebări... „De aceea ne-ai chemat aici Domnule să ne înveți cum să ne spânzurăm copiii?“... „Bărbații se luptă și mor la front... Ne porți „dea'n bolunda“, cu desagi n' spate pe drumuri... zile întregi.. Nu ne ducem cu dăsații goi de aici!“...

Și sute de mâni ridicară sute de dăsați în sus și cu ei odată se ridică întrebarea:

„Ce să facem cu dăsații goi?“

„Legati i acasă sus la grindă și puneți copiii să lingă făina de pe ei“, răspunse omul dârz...

„Dacă-i așa, să știi că nu ne ducem de aici acasă fără făină!“

— De nu mergeți acasă, duceți-vă la dracu... sbieră mănios notarul și plecă spre cancelarie.

Din ceata femeilor se desprinse una, se apropie de dânsul rugându-l plângând: „Domnule, am acasă 7 copii, bărbatul mi-i la front, pâne n'a rămas acasă pe masă, fără pâne n'am ce căuta acasă“.

— „Dar nu v'am spus să vă cărați de aici!“ răcnî el și mâna lui noduroasă prinse capul femeii, și cealaltă mână se ridică să lovească.

Dar păharul se umpluse.

O femeie se aplecă în drum, ridică o peatră; — altele, — sutele, — făcură acelaș lucru, și într'o clipeală oastea celor flămânzi și batjocoriți era înarmată.

Petrile începură a sbura spre capul notarului care apucă fuga spre cancelarie și petrile sburând după el ajunseră în fe-restrile cancelariei și le sparseră.

În vreme ce furtuna se descărea, telefonul din cancelarie bătea alarmă și cerea ajutor.

Apărură jandarmii împănati și cu bătaii și paturi de pușcă sparseră gloata cea răzvrătită.

Azi, pe locul unde s'a descărcat durerea sermanelor femei, o grămadă de petri spune că a fost cândva locuință, casă de om. Revoluția din toamna anului 1918 a făcut una cu pământul „magazinul notarului“.

Oamenii din părțile acele văd astăzi în grămada de petri judecata Domnului, căci era o vreme când pe toate drumurile plângeau și blăstămau săracii strigând: „Scoală-te Doamne, Dumnezeul nostru, nu uita pe săracii tăi până în sfârșit“ (psalm 7, 32). „Înalță-te cela ce judeci pământul, înalță-te părintele celor săraci, judecătorul văduvelor“ (ps. 67, 5), „că pe văduva și săracul l-au omorât“ (ps. 93, 7)... Blăstămurile săracilor nu puteau rămânea pe drumuri. „Încă puțin — numai puțin — le spunea psalmistul, și nu va mai fi păcătosul, veți căuta locul lui și nu-l veți mai afla“ (ps. 36, 10). Blăstămurile săracilor strigau la cer după răsplată și pedeapsă. Și pedeapsa a venit, căci scris este: „rugăciunea celui ce blăstămă întru amărăciunea sufletului său, o va auzi Cel ce l-a făcut pe el“ (Sirah 4, 6). P. Trifa.

Să spriginim băncile românești.

Indemn la scrierea acestor rânduri mi-a dat o gazetă săsească de aici dela țară care stăruie să se contopească băncile săsești mai mici din anumite localități, având în vedere că astfel pe deoparte mai bine s'ar putea ajuta în criza de bani care bântue

acum, iar pe dealta ar putea ajuta mai mult și mai bine negoțul, industria și cultura săsească. Sașii văd că în noua țară băncile românești să înmulțesc și-și întind lucrările lor în întreg cuprinsul Ardealului, unde până acuma băncile lor și cele ungurești lucrau cu mare câștig, mai vartos în ținuturile locuite de Români cu toate că aceste ținuturi aveau și bănci românești. Din acest motiv, adevă din nepăsarea publicului românesc care alerga tot la băncile străine, băncile străine s'au întărit în spatele celor românești.

Că așa a fost în trecut este adevărat și greșeala aceasta ar fi să o uităm. Nu putem însă erta și trece cu vederea încă această nepăsare în timpurile nouă de acuma, când publicul românesc aleargă și acuma în unele părți și depune bănișorii la băncile străine, mai ales săsești, sau ridică împrumuturi scumpe dela acestea.

De ce oare am face câștig băncilor străine cari întrebunțează câștigul lor spre întărirea economică și culturală a lor? De ce să umplem buzunarele și să mărim fondurile lor cu Leii noștri?

Este timpul ca să ne deșteptăm odată și să ne hotărâm ca să nu mai deschidem ușa băncilor străine, ci în toate afacerile noastre de bani și comerț să cercetăm și sprijinim băncile noastre românești.

Tot românul să-și depună banii la băncile românești, și când au lipsă de vreun împrumut tot la acestea să alerge, căci prin aceasta să ajută pe sine.

Eugeniu Munteanu.

Publicăm aceste rânduri și le subscriem și noi cu amândouă mâinile, dar cu adaosul că și băncile noastre trebuie să-și aducă aminte și să nu uite că au datoria să ajute mișcările noastre culturale, școlare, gospodărești. Băncile noastre din Ardeal, în frunte cu „Abina“ au în această privință un trecut plin de cinste și laudă, dar acum cu vremurile schimbate, multe bănci și au uitat aceste datorii, și nu lasă să picure nimic pentru lipsurile noastre culturale cu toate că an de an își ridică cu milioane capitalurile și „fondurile de rezervă“. Băncile Sașilor ajută cu sute de milioane cultura Sașilor în vreme ce băncile noastre fac politică și plătesc (susțin) gazete proaste cari atâță cearta, vrajba și patimile luptelor politice de partid. Asta-i greșeala noastră!

Papistașii s'au dat de gol.

Uniții noștri și cu papistașii, precum se știe, n'au vrut să intre în Biserica încoronării din Alba-Iulia, spunând că legea lor nu iartă să intre în biserică, care nu e papistașe.

Aspre dojeni și muștrări au urmat din toate părțile pentru această nesocotință, dar papistașii se propteau mereu în scă-

parea (mai bine zis minciuna) că «nu i-a lăsat canoanele să intre în biserică». Dar așa zice o vorbă bătrână, că cu minciuna poți prânzi, dar nu poți și cina. Așa au pășit și papistașii, căci iată ce scrie părințele Moja în gazeta «Libertatea» dela Orăștie:

«La Orăștie, parohia evreiască și a adus un rabin (popă) nou. Din prilejul așezării lui în scaun, parohia evreiască a invitat și pe celelalte biserici din oraș să ia parte la praznicul ei. Ce era mai firesc decât, ca trufașa biserică catolică să zică: «Noi n'am intrat în Biserica încoronării d'n Alba-Iulia, când era acolo de față Regele și Regina Țării — cum își închipue acești jidovi nenorociți, că vom intra în sinagoga lor». Dar n'au zis de loc așa. Ci au mers amândoi paterii (preoții) papistași în biserică jidovească și au stat acolo aproape de altar, alătura de preoții calvini, protestanți, (cari încă au mers). — Și au ascultat bucuroși slujba rabinilor, și nu i-au mâncat sfinții Jidovilor! — Unde-dară canoanele ale acestor trufași papistași, canoanele cari nu-i lasă să intre în biserică creștină românească, dar îi lasă să intre în cea vrăjmașe însuși creștinismului, în biserică, în care Hristos e pururea hălit! — în cea jidovească?! Pentru aceasta se turbură sufletul meu de creștin și de român. «Ei n'au intrat în biserică încoronării României, nu pentru că aceea e «eretica», ci pentru că e românească, iar în cea jidovească au intrat sfinții pateri pentru că e biserică cea jidovească — ungu-rească! Acolo slujba s'a încheiat cu vorbirea (predica) ungu-rească a noului rabin, iar dacă limba asta se aude undeva, fie acela templu (biserică) jidovească, fie capişte (biserică) păgână, acolo — papistașul intră, căci acolo se simte acasă cu inima!» Iar dela biserică au făcut paradă cu steag ungu-rească până la locul unde s'au pus pe mâncate și beute și pe «voroave» ungu-rești. «Ce înseamnă toate acestea? Că papistașii din România caută cu luminarea pe toți câți se pot uni cu ei împotriva limbii și legii românești, și cu astea împotriva stăpânirii românești din această țară. — Ei se unesc pentru asta și cu dușmanii lui Hristos, — ba poate și cu dracul, dacă acela are la gât o pantlicuță cu tricolor ungu-rească».

Ce mai au de zis la asta Vlădiciei uniți și foile lor? S. B.

:: Să mai și rădem. ::

Țiganul talmăciu.

Plecând un om odată
Cu țiganu n'cale
Își ștrică căruța
Scoborând la vale:
— «Uite, măi, țigane»,
Zise atunci Românul
«Tu cu cei de-altă lege
Mai degrabă poate
Teai putea n'țelege,
Cearcă, n'ar putea
Niscai-va unelte
De cioplit să-ți dea:
Sfredel, cuțitoaie,
La roți vr'un butuc?...
— Ba mă duc bădică,
Uite chiar mă duc.
Și pe loc pornește
Și la ture vorbește:
«Haraha, hărăbătură
«Drumăreana n'curătură,
«Drămăra pe valera:
«Harabaua verbara;
«Ba mai câr
«Ba mai mâr

«Aferim hatâr:

«Când nici gând de țenchiu

«Titiri joflenchiu».

— Cum bre? zice turcul

Întrebând turcește;

Iar țiganu atunci

Haide, iar pornește:

— Trebarâm beleaua,

Lemnărâm ciopleaua.

Hapa! Hapatura!

De nu-i cioplitura

Nu-i de umblătura.

— Cum? mai zice turcul,

Din nou întrebând;

Iar țiganu n'ncepe

Din mâni arătând;

— Aso-iit soilie

Treburîm cuțitolie,

Sfredelie-burghilie,

Mă bată sfântul Ilie;

Costichili

Farafastichili

Găurichili...

Turcu-aici, mirat,

Zice supărat:

— Ptiu, a vradini sictim;

Iar țiganul către om:

— Hai, cumetre să fugim.

Th. Speranța.

Evanghelia de Duminecă: „Ce să fac ca să moștenesc viața de veci?”

«In vremea aceea, un om oare carele s'au apropiat cătră Isus ispitindu-l pe el și grăind: *Invățătorule bune, ce voi face să moștenesc viața veșnică? Iar Isus i-au zis lui: Poruncile știi: să nu curvești. Să nu ucizi. Să nu furi. Să nu fii mărturie mincinoasă. Cinstește pre tatăl tău și pre muma ta. Iar el a zis: acestea toate le-am păzit din tinerețele mele. Iar Isus auzind acestea i-au zis lui: încă una îți lipsește: toate câte le ai vinde-le și le împarți săracilor și vei avea comoară în cer, și vino după mine. Iar el auzind acestea, s'a întristat, că era bogat foarte. Și văzându-l Isus că s'a întristat, au zis: cât de anevoe vor intra întru împărăția lui Dumnezeu cei ce au avuții! Că mai lesne este a trece cămila prin urechile acului, decât bogatul a intra întru împărăția lui Dumnezeu...*» (Luca cap 18 vers 18-25).

«Ce să fac ca să moștenesc viața de veci?» l-a întrebat omul din evanghelia de Duminecă pe Isus. «Ține poruncile» i-a răspuns Isus și omul era gata-gata să fie declarat moștenitor al vieții de veci pentru că se lăuda că «păzește toate poruncile». Dar Hristos știa că o patimă îl ține legat în lanțuri și această patimă — lăcomia și iubirea lui de avuții — a ieșit îndată la iveală când i-a zis Isus «împarte săracilor averea ta și vino după mine». Iubirea de avuții «l-a întristat foarte» pe bogatul și nu l-a lăsat să plece după Hristos. La aceasta a zis Isus învățăcelilor: «anevoie vor intra bogații în împărăția lui Dumnezeu», ca și cum ar zice «iată din pilda acestui om văzurăți cum lăcomia, iubirea și grija averilor îi împedecă pe mulți bogați să intre în împărăția ceriului».

Să luăm aminte! Nu cumva să credeți că Hristos cu pilda evangheliei de Duminecă ar cere dela noi să ne vindem averile și să le dăm săracilor ca să ne putem mântui. Nu averea, strângerea și câștigarea ei prin muncă cinstită este o pedecă pentru împărăția lui Dumnezeu, ci lăcomia care face din avere un idol pe care omul îl are mai drag și mai scump decât pe Hristos și sufletul său. Acest păcat l-a avut și acest păcat l-a pierdut și pe omul din evanghelia de Duminecă. «Bogația de ar curge, nu vă lipiți inima de ea» zice psalmistul, iar apostolul Pavel scrie că «nimic nu-i iertat să ne despartă de Hristos, nici sărăcia, nici bogația... Dar sminteala asta-i că oamenii își lipesc inima și își pun inima în alergările, plăcerile și ispitele averilor cari li despart și li departă mereu de Hristos ca pe omul din evanghelia de Duminecă».

Cetitorule! Te-ai întrebat și tu cândva cu omul din evanghelia «ce să fac ca să moștenesc viața de veci?» Dacă nu te-ai întrebat întreabă-te în fiecare zi și nu uita că la această întrebare numai un singur răspuns bun poate fi: să te pui în slujba lui Hristos cu totul și să-ți pui în această slujbă tot ce ai. «Vino după mine» a zis Isus cătră bogatul din evanghelia și acest glas te cheamă și pe tine ca să te pui în

slujba lui Hristos cu tot ce ai: cu averea ta, cu banii tăi, cu mâinile, cu picioarele tale, cu gura, cu vorba, cu scrisul și sfatul tău. Asta înseamnă și să te lapezi de toate patimile și păcatele tale. Dar sminteala-i tocmai asta că în asemănarea omului din evanghelia, oamenii nu-și pun tot ce au în slujba lui Hristos, nu vreau să se despartă de anumite patimi și plăceri. Bogatul din evanghelia pus să aleagă între Isus și averi, a ales averea și a lăsat pe Isus, adevărat n'a voit să-și pună și averea în slujba Domnului. Tot așa și astăzi unii ar primi pe Hristos în casa lor, dar așa ca cheile dela lada cu bani să rămâie și mai departe la ei, iar alții ar dori ca și după primirea lui Hristos să le mai rămâie cutare și cutare plăcere sau patimă. Eu care scriu aceste tâlcuiri sunt preot și păstor de suflete și mi-aduc aminte că nu odată stând în scaunul mărturisirii veniau unii creștini și în chipul omului din evanghelia începeau să înșire «n'am omorât părinte, n'am furat, n'am aprins, postesc, fac mătăanii...» «Bine fiule li ziceam, dar am auzit că ești tot mănios cu cela și cela... să te împaci cu ei!» «Asta una părinte, n'o pot face» răspundea de sub patrafir creștinul. Și cu «asta una» veniau și alții cari spuneau că nu se pot lăsa de sudalmă, de beutură... Să luăm aminte că aceasta e o mare greșală pe care tocmai evanghelia de Duminecă o osândește.

Creștinilor! Moștenitorii împărăției lui Dumnezeu pot fi numai fiii lui Dumnezeu, iar fiii lui Dumnezeu pot fi numai aceia cari l-au primit pe Hristos și trăesc cu Hristos, iar a trăi cu Hristos înseamnă că El este stăpân și poruncitor în casa sufletului nostru. Dar când îl bagi pe cineva stăpân și poruncitor în casa ta, trebuie să-i dai lui cheile dela toate încăperile tale: dela casă, dela cămară, dela lada cu bani, dela pod, podrum... Dacă casa și cămara și lada și punga ta nu se deschid niciodată pentru cei săraci și alte fapte bune, acesta e semnul cel rău că nu te-ai pus cu tot ce ai în slujba lui Hristos, iar evanghelia de Duminecă tocmai aceasta ne poruncește.

I. Tâlcuitor.

Acest lucru are înțeles mare și pentru noi creștinii. Și calea vieții noastre spre cer este plină de tâlharii ispitelor și păcatelor și acești tâlhari ies mai ales în calea celor ce se îmbracă în podoabe și își răsună pungile. Deaceia zice evanghelia că bogația este de multe ori o pedecă pentru împărăția lui Dumnezeu.

Cetitorule! Ca să scapi de tâlharii vieții, lasă milostenia să te desbrace de făliile tale și de lăcomia banilor și avuțiilor.

Intrebări și răspunsuri

pentru lipsuri și învățături sufletești.

Intrebare: «Tot mereu ne aduceți aminte la gazeta de datoria să facem milostenie cu cei lipsiți, dar mie mi-ar plăcea să știu care i hotarul dela care în sus trebuie să facem milostenie și dela care în jos, sărăcia ne desleagă de această datorie?»

Abonatul Nr. 3187.

Răspuns: Pentru milostenie nu s'a pus nici un hotar. Sfântul Ioan Gură de aur serie așa: «Cel sărac poate face de mulțori mai mult pentru milostenie decât cel bogat, pentru că bogatul adeseori este beat și bolnav ca de friguri de mulțimea banilor săi și totdeauna voiește a înmulți ce are. Dar cel sărac este slobod de această boală... Și apoi milostenia nu se judecă după măsura puterii ci după măsura voinții cei bune. Doi bani a pus văduva cea săracă în lada bisericii și Hristos a lădat mai mult aducerea văduvei decât aurul și argintul ce l aruncaseră bogații. Milostenia deschide ușa raiului, și această ușă o putem deschide nu numai cu cheie de aur, ci și cu una de fer, ba chiar și cu una de lemn...»

Lumea de azi se plânge că n'are prisosință pentru milostivire, dar tocmai asta-i pricina că n'are belșug pentru că a uitat această datorie. Milostenia nu împuținează averea, ci o sporește. Văduva din Sarepta Sidonului avea numai o mână de făină și un ulcior cu unt de lemn, dar milostenia ce o făcea cu hrănirea lui Ilie îi sporea mereu pâinea și îi umplea ulciorul. Așa sporește Dumnezeu și astăzi averea celor milostivi.

Cât de mult trebuie să dai? mă vei întreba. La asta îți răspunde sf. Ioan Gură de aur așa: «Dă pe cât poți da. De ai un ban, cumpără cu el ceriul, nu pentru că ceriul este chiar așa de ieftin, ci pentru că Dumnezeu este așa de milostiv și iubitor. Dacă tu nu ai nici măcar un ban, atunci dă un pahar de apă rece căci scris este: „cel ce va adăpa pe unul dintru acești mici numai cu un pahar de apă rece, nu-și va perde plata sa» (Mateiu 10, 42).

Acesta este, iubite cetitorule și abonat al gazetei noastre, răspunsul nostru la întrebarea ce ni-ai trimis și răspundem cu drag și de acum înainte oricui și la orice fel de alte întrebări de aceste, privitoare la mântuirea noastră sufletească.

Israiltenii în pustie

— au făcut din aur și biserici și idoli. —

Biblia ne spune că Israiltenii de două ori și-au strâns și topit auriturile. Odată când femeile și-au topit podoabele de aur și Aron a făcut din ele un vițel de aur — idol — la care se închinau și jucau în jurul lui, în vreme ce Moise sus pe muntele Sinai vorbea cu Dumnezeu. (Eșire cap. 32).

Altă dată când au strâns toate vasele și uneltele de aur și argint și Moise a împodobit cu ele biserica, «cortul cel sfânt». (Eșire cap. 36).

Așa dar Israiltenii au strâns odată aurul pentru slujba idolilor, adevărat dracilor, iar altădată și-au pus aurul în slujba și mărirea lui Dumnezeu. Și oamenii de astăzi își pun banii (aurul) care în slujba lui Dumnezeu, care în slujba idolilor și diavolilor. Banii cari înfrumusețează biserici, cumpără cărți bune, satură pe cei flămânzi, îmbracă pe cei goi și ajută pe cei lipsiți, sunt banii cei buni puși în slujba lui Dumnezeu. Iar banii cei cari fac chefuri, beții, păcate și destrăbălări sunt banii cei răi puși în slujba dracilor.

Cetitorule! Banii tăi în a cui slujbă stai??

In haină de cerșitor...

Orașul Meca din Africa este Ierusalimul Turcilor pentru că acolo a trăit și a învățat profetul Mohamed, Mesia lor. Legea Turcilor îl deobligă pe fiecare Turc să meargă odată în viața lui spre închinare la acest loc sfânt. Dar cum până la Meca sunt mari pustietăți cu drumuri pline de tâlhari, Turcii cei bogați se îmbracă în haine de cerșitori zdrențoși ca să scape astfel de atacul tâlharilor (dela cerșitori, tâlharii n'au ce lua) și să poată străbate până la locul cel sfânt.

Calendarul săptămânii.

* Decembrie 31 zile. *

Zilele săpt.	Calendarul vechiu	Calend. nou
Dum.	27 Muc. Iacob Pers.	10 Iudit
Luni	28 Cuv. Stefan cel nou	11 Damaschin
Marți	29 Muc. Paramon	12 Mascentiu
Merc.	30 † S. Apost. Andreiu	13 Lucia
Joi	1 Pror. Naum	14 Nicasiu
Vineri	2 Pror. Avacum	15 Celian
Sâmb.	3 Pror. Sofroniu	16 Adelaida

Târguri. In 10 Decembrie: Miercurea-Murășului, in 11: Gilău, Trapold, in 13: Bioziad-Uifalău, Dej, Chergheeni, Rodna-veche, Sânmiclăuș, Șaica-mare, Zam, in 14: Aleșd, Feldioara (jud. Brașov), Timișoara, in 15: Crihalma și Făget.

Știrile săptămânei.

Ce poate face cuvântul lui Dumnezeu. Preotul bisericii dintr'un orașel din Franța s'a pus în gând să mai scadă scumpetea ce sugruma pe săracii orașului cu ajutorul predicii. A început să predice regulat în Biserică și să înmoaie cu cuvântul lui Dumnezeu inimile prea lacome și impetrite ale oamenilor. Roadele n'au întârziat să se arate: peste câteva săptămâni scumpetea scăzuse cu 40 la sută.

Și așa, ceea ce n'a putut face poliția și prețurile maximale, a făcut cuvântul lui Dumnezeu!

O veste bună: se vor spori școlile. Ministrul școlilor a chemat la o sfătuire în București pe toți prefecții și revizorii școlari din județele Ardealului ca să se înțeleagă și să facă pregătiri pentru zidiri de școli prin satele noastre. Incepând cu primăvara viitoare se vor începe cu zor aceste lucrări așa ca în termen de cel mult 2 ani să nu fie sat și cătun care să nu și aibă școala și nici un copil să nu mai rămână fără lumină de slovă și carte, adică orb în lume.

Despre felul cum plănuiește ministrul să ridice aceste școli, vom scrie în numărul viitor.

Am câștigat 7 comune la îndreptarea graniței dinspre Ungaria. Comisia incredințată de Puterile mari cu stabilirea graniței între noi și Unguri, și-a găsit lucrările acum. După aceste lucrări și îndreptări, noi am câștigat 3 comune cu moșii mari în ținutul Bihorului și patru în ale Sătmăruului.

Când te muștră străinul.. Un Român de al nostru, din cei mai hangoși cari fac politică și trăesc din politică, l'a întrebat pe un gazetar ungar să spună ce părere are el despre slujbași din Vechiul Regat. Politicianul aștepta cu plevasu în mână să pună pe hârtie hulele ce le va grai străinul la această întrebare. Dar gazetarul a răspuns așa: «Deși mi-e greu să răspund la această întrebare, totuși pot să spun că de bună seamă am o părere mai bună despre ei, decât voi Românii ardeleni». Oare răspunsul Ungurului n'a fost o muștră pentru cel ce l'a întrebat și pentru cei cari nu mai slăbesc din hule pe acei cari — oricum ar fi ei — sunt frații noștri??

Omul cinstit face lumină ori unde ajunge. La o vamă mai mică dinspre granița Ungariei a fost rânduit un slujbaș nou. Cum slujbașul își făcea datoria deplin, într'o lună de zile a prins pe atâtea contrabandiști (cari trec pe furis negoste peste graniță) căți vama cea mare din vecinătatea lui nu primesc într'un an. Asta a trezit bănuiala mai marilor cari făcând cercetare au aflat că vameșii dela vama cea mare aveau mână cu contrabandiștii. Astfel omul cel cinstit a stricat «roșturile» celor ce făceau «parale» din greu.

Unde s'a pus la vot oprirea beuturilor. Țara California din America de sud a cerut votul poporului cu privire la întrebarea și hotărârea să se oprească beuturile îmbătătoare ori ba. Votarea oamenilor a hotărât oprirea beuturilor în țara lor. Ce oameni cumînți și ce țară fericită!

Mașina de făcut bani de hârtie în Germania tipărește pe fiecare zi 12 miliarde de mărci, pentru cari folosește 13 mii kilograme de hârtie.

Porție pe cei grași. Un oraș din Suedia, ca să-și poată acoperi multele cheltuieli s'a gândit una și bună: să pună dare pe oamenii cei grași. Și anume a hotărât că tot omul ce trage dela 72 kilograme în sus, să plătească dare după fiecare kilogram. Orașul din Suedia la facerea acestei legi a zis așa: grăsimia fi un semn că omul nu se prea omoară cu lucrul, ci s'a pus pe lene și trai bun. Cel ce poartă această grăsime dă dovadă că a avut din ce o face și are cu ce s'o țină și așa poate și plăti dare după ea.

Și la noi ar fi bună o astfel de dare pentru că prea s'au îngrăsat unii după cap și au făcut burtă și grăsimie... fără muncă.

Cum umblă târgurile? La măcelăriile din București s'a plătit săptămâna trecută carnea de bou cu 12—19 Lei kilogramul, cea de vițel cu 14 Lei, cea de porc cu slănină 29, fără slănină 26 Lei. Slănina cu 53—55 Lei, untura cu 60 Lei.

Vitele se vor scumpi; așa se dă cu socoata, pentru că economii nu prea au cu ce îngrașa vitele și așa va fi mai puțină carne și pe lângă lipsurile din țară, sunt mari cereri de vite și din țările străine. Vitele sunt slobode și acum la export pe lângă condițiile contingentării. Exportul porcilor s'a oprit acum.

Bucatele și îndeosebi grâul arată semne de scumpire. Morile au și ridicat prețul grâului și făinei.

Câți bani de hârtie a tipărit Austria? Se știe că după banii din Rusia, mai scăzuți la preț sunt cei din Austria (cu 20 de bani poți cumpăra 100 de coroane austriace). Pricina acestui lucru este că mașina de bani din Viena a tipărit cu zi cu noapte la bani. Până acum Austria a tipărit 3000 (trei mii) de miliarde bani de hârtie. Când ne gândim că într'un miliard sunt o mie de milioane ne putem închipui câtă zdreanță de hârtie va fi prin țara Austriei.

Trei femei desgropă și fură 17 morți. Trei femei din comuna Poiana (lângă Caransebeș) au fost prinse și încliate la temniță pentru o faptă atât de urâtă și scârboasă cum rar s'a mai pomenit. Cele 3 femei — mai bine zis diavoli în chip de om — dezgropau a doua zi pe cei îngropați în cimiter și le furau hainele de pe ei, pe cari apoi le vindeau prin satele vecine. De 4 ani de zile intraseră în această slujbă a diavolului și dezbrăcaseră 17 morți. Când oamenii au auzit de această ispravă, s'au infuriat atât de mult, încât au voit să rupă în bucăți pe cele trei dobitoace. Numai cu greu le-a putut scoate jandarmeria din mâinile oamenilor.

Și apoi ne mai mirăm că s'au schimbat și s'au stricat vremurile, când se întâmplă as felde ne mai pomenite fărădelegi!!

Ungurii din Ardeal au mai multe gazete ca noi. Aici în Ardeal noi Românii avem numai 3 gazete ce ies în fiecare zi, pe când Ungurii au 8; dintre cari 5 ies la Cluj. Care să fie pricina? Una din pricini este și aceea, că gazetele ungurești au ajutoare pe sub mână din Ungaria, dar nu se poate tăgădui că mai este și o altă pricină. Gazetele noastre politice sunt foarte slab și prost scrise. Dela început până la sfârșit își îndoapă cetitorii dela o vreme să mai sature de tot aciași mâncare. Asta e pricina că gazetele noastre nu s sprijinite de public așa cum ar trebui. Spre rușinea noastră trebuie să o spunem, că mulți și azi ceteșc mai bucuroși gazetele ungurești, în cari află materie mai felurită.

«Nu i destul ca o gazetă să fie scrisă românește, ci trebuie să fie și bine scrisă, dacă vrea să aibă sprijin și viață», zice un învățat de al nostru, pentru că altcum pățește ca și țigările pe cari mai anul trecut le botezase statul «țigări românești», dar au bucat, pentru că... tăbacul din ele era rău și scornea tuse.

Prețul banilor în săptămâna trecută a stat așa:

1 dolar american	cu Lei	157.—
1 dinar sârbesc	„ „	2:50
100 coroane ungurești	„ „	7.—
100 mărci nemțești	„ „	2.—
100 coroane austriace	„ „	—:23

Leul s'a plătit la Paris cu 9 centime (bani) francezi.

Unde legea silește pe oameni să se însoare. Turcii au adus lege care-l obligă pe tot omul să se însoare între anii 18—25. Numai cei cu morburii ce nu se pot tămădui sunt scoși de sub porunca acestei legi. Cari nu vor voi să se supună legii vor fi pedeșiți așa că li se va de-trage a patra parte din toate veniturile și căpătările ce le are și pedeasupra nu vor avea nici un fel de vot și nici în slujbe nu vor încăpea. Acei cari n'au copii din căsătorie, vor fi obligați să crească un orfan sau doi, după cum au avere.

Concert va ținea în 11 și 12 Decembrie maestrul violinist G. Enescu în sala «Urania».

Aviz. «Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român» (ASTRA) caută propagandiști pentru loteria ei, pe lângă un comision de 25%, în toate centrele mai de seamă ale României întregite. Doritorii sunt invitați prin această să se anunțe biuroului «Asociațiunii», Sibiu strada Șaguna Nr. 6.

Calendare apărute și trimise la Redacțiunea noastră: «Calendarul Bunului Creștin», «Calendarul Asociațiunii», «Calendarul Dacia Traiană», «Amicul Poporului», «Calendarul Plugarului», (aceste 2 din urmă scoase cu îngrijirea dlui N. Petrescu). Toate aceste au apărut aici la Sibiu. La Orăștie a apărut și anul acesta «Calendarul Foi Interesante» cu îngrijirea părintelui Moța.

Se află de vânzare și se pot comanda dela Librăriile din țară.

Se caută

pentru curtea mitropolitană din Sibiu, un om de serviciu, căsătorit, care să se priceapă la purtarea gospodăriei și la cultivarea zarzavatului (legumilor). Pe lângă locuință, luminat și încălzit, va primi leafa după învoială.

Ceice doresc a primi acest serviciu, să facă întrebare la curtea mitropolitană din Sibiu.

O bucătăreasă

caută Orfelinatul Consistorului din Sibiu. Informațiuni la Direcțiunea Orfelinatului.

De vânzare.

O garnitură de treerat

compusă din o batoză 1120 m/m sistem Garet, cu aparat special pentru curățitul de tăciune și un vapor de 6—8 puteri, cu toate curelele nouă și în perfectă stare de funcțiune, se află la:

D. Ivan,

(25) 1—3

invățător,
Apoldul-mare (jud. Sibiu).

Nr. 2161/922 adm.

(23) 2—2

Concurs.

Pentru complectarea postului de **notar comunal** în Șinca-veche jud. Făgăraș, devenit vacant prin abdicere, publicăm concurs.

Retribuțiunile împreunate cu acest post sunt cele provăzute în normele de salarizare.

Doritorii de a ocupa acest post se invită a-și înainta petițiile cu documentele necesare subsemnatului primpretor cel mai târziu la 20 Decembrie 1922.

Șercaia, la 20 Noembrie 1922.

Valer Langa,
primpretor.